

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 21
QUYÊN THỨ 520
HỘI THỨ BA

Phẩm
XẢO TIỆN
Thứ 23 - 4

Bấy giờ, A-nan-đà khởi nghĩ thầm này: Nay Thiên Đế Thích vì tự biện tài khen nói công đức thắng lợi Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, hay là sức oai thần Như Lai?

Khi ấy, Thiên Đế Thích biết chỗ nghi nơi tâm A-nan-đà, thưa rằng: Đại đức! Tôi đã khen nói công đức thắng lợi Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đều là sức oai thần Như Lai.

Bấy giờ, Phật bảo A-nan-đà rằng: Như vậy, như vậy. Nay Thiên Đế Thích đã khen nói công đức

thắng lợi Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, phải biết đều thần lực Như Lai, chẳng phải tự biện tài. Sở dĩ vì sao? Vì công đức thắng lợi Bát-nhã Ba-la-mật-đa định chẳng phải sở năng khen nói của tất cả thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thủy.

Khánh Hỷ phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát siêng học suy nghĩ, khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, tất cả ác ma Tam thiên đại thiên đây đều sanh nghi ngờ, đồng khởi nghĩ này: Bồ-tát Ma-ha-tát đây vì chứng thật tế, lui trụ quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, hay là tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp độ chúng hữu tình?

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, khi các ác ma sanh buồn khổ lớn, thân tâm run sợ như trúng tên độc.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, khi các ác ma đi đến chỗ ấy hóa làm nhiều thứ sự việc đáng ghê sợ, chỗ gọi dao gươm, ác thú, rắn độc, lửa dữ bốn phương đồng phát phục cháy, muốn khiến Bồ-tát thân tâm kinh hoàng mê mất tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, đổi chỗ tu hành tâm sanh lui khuất, cho đến phát khởi một niệm loạn ý đủ chướng ngại Vô

thượng Chánh đẳng Bồ-đề, là thân tâm sở nguyện ác ma kia vậy.

Bấy giờ, Khánh Hỷ bèn thưa Phật rằng: Vì các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đều bị ác ma làm rối loạn, hay có rối loạn, kẻ chẳng rối loạn?

Phật bảo: Khánh Hỷ! Chẳng phải các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đều bị ác ma làm rối loạn hết, mà có kẻ bị rối loạn, kẻ chẳng bị.

Cụ thọ Khánh Hỷ lại thưa Phật rằng: Những Bồ-tát Ma-ha-tát nào khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm bị các ác ma làm rối loạn? Những Bồ-tát Ma-ha-tát nào khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn?

Phật bảo: Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đời trước nghe Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây tâm chẳng tin hiểu, hủy chê phỉ báng, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm bèn bị ác ma làm rối loạn. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đời trước nghe Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây tin hiểu khen mỹ chẳng sanh chê báng, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đời trước nghe Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây nghi ngờ do dự vì có hay không, vì thật chẳng thật, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm là bị ác ma làm rối loạn. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đời trước nghe Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây nơi tâm trọn không nghi ngờ do dự, tin định thật có, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát xa lìa bạn lành, bị các bạn ác nắm lấy, chẳng nghe Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế. Bởi chẳng nghe nên chẳng hiểu rõ được. Vì chẳng hiểu rõ nên chẳng năng tu tập. Vì chẳng tu tập nên chẳng năng tỉnh hỏi. Bởi chẳng tỉnh hỏi nên chẳng như thuyết hành. Vì chẳng như thuyết hành nên chẳng năng chứng được Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm là bị ác ma làm rối loạn.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát gần gũi bạn lành, chẳng bị bạn ác nắm giữ, được nghe Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, được nghe nên mới năng hiểu rõ. Do hiểu rõ nên tu tập được. Nhờ tu tập nên mới năng tỉnh hỏi. Nhờ tỉnh hỏi nên năng như thuyết hành. Do năng như thuyết hành nên bèn chứng

được Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thu nhận khen ngợi pháp chẳng chơn diệu, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm bèn bị ác ma làm rối loạn. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát gần gũi Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng thu chẳng khen pháp chẳng chơn diệu, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối pháp chơn diệu hủy báng chê bai. Bấy giờ, ác ma bèn khởi nghĩ này: Nay Bồ-tát đây là bạn cùng ta. Bởi kia hủy báng pháp chơn diệu, nên bèn có vô lượng các thiện nam tử trụ Bồ-tát thừa đối pháp chơn diệu cũng sanh hủy báng. Do nhân duyên đây nguyện ta viên mãn. Các thiện nam tử Bồ-tát thừa này nếu siêng tinh tiến tu các thiện pháp mà rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác, cũng khiến người rơi. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm là bị ác ma làm rối loạn.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát gần gũi Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối pháp chơn diệu khen ngợi tin chịu, cũng

khiến vô lượng các thiện nam tử trụ Bồ-tát thừa đối pháp chơn diệu khen ngợi tin chịu. Do đây ác ma buồn rầu kinh sợ. Các thiện nam tử Bồ-tát thừa này nếu chẳng tinh siêng tu các thiện pháp mà cũng quyết định chẳng khiến mình người lui rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác, tất chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi nghe thuyết kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, khởi lời như vậy: Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế lý thú sâu thẳm khó thấy khó giác, dùng tuyên nói chi, lóng nghe thọ trì, đọc tụng suy nghĩ, tinh siêng tu học, thơ tả lưu khắp kinh điển này đây. Vì ta hãy chẳng năng được nguồn đây ấy, huống là những kẻ phước mỏng trí cạn ư? Khi đó có vô lượng các thiện nam tử trụ Bồ-tát thừa nghe kia đã nói tâm đều kinh sợ, bèn lui tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, rơi nơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm là bị ác ma làm rối loạn.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi nghe thuyết kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, khởi lời như vậy: Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, lý thú sâu thẳm khó thấy khó giác, nếu chẳng tuyên nói, lóng nghe thọ trì, đọc tụng suy nghĩ, tinh siêng tu học, thơ tả lưu khắp mà

năng chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tất không có lẽ ấy. Khi đó có vô lượng các thiện nam tử trụ Bồ-tát thừa nghe kia đã nói, vui mừng nhảy nhót, bèn đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm thường vui lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho giải thông lanh, suy nghĩ đúng lý, tinh siêng tu hành, vì người diễn nói, thơ tả lưu khắp, cầu tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát ý mình có bao công đức căn lành, khinh chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát, bảo lời này rằng: Ta năng tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, các người chẳng năng. Ta năng an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không, các người chẳng năng. Ta năng an trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới, các người chẳng năng. Ta năng an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế, các người chẳng năng. Ta năng tu hành bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, các người chẳng năng. Ta năng tu hành bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, các người chẳng năng. Ta năng tu hành không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, các người chẳng năng. Ta năng tu hành tám giải thoát cho đến mười biến xứ, các người chẳng năng. Ta năng tu hành Tịnh quán

địa cho đến Như Lai địa, các người chẳng năng. Ta năng tu hành Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa, các người chẳng năng. Ta năng tu hành đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn, các người chẳng năng. Ta năng tu hành năm nhãn, sáu thần thông, các người chẳng năng. Ta năng tu hành Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, các người chẳng năng. Ta năng tu hành đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, các người chẳng năng. Ta năng tu hành nhân ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo, các người chẳng năng. Ta năng tu hành pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả, các người chẳng năng. Ta năng tu hành nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, các người chẳng năng. Ta năng tu hành pháp chỉ pháp quán, các người chẳng năng. Ta năng quán thuận nghịch các nhánh duyên khởi, các người chẳng năng. Ta năng quán sát các pháp tự tướng cộng tướng, các người chẳng năng. Ta năng thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, các người chẳng năng. Ta năng tu hành tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, các người chẳng năng. Ta năng tu học chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, các người chẳng năng.

Bấy giờ, ác ma vui mừng nhảy nhót nói: Bồ-tát đây là bạn bè với ta, trôi lăn sanh tử chưa có ngày

ra khỏi. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm bèn bị ác ma làm rối loạn.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng ý mình có công đức căn lành khinh chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát, mặc dù thường tinh tiến tu các pháp lành mà chẳng chấp trước tướng các pháp lành. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tự ý danh tánh được nhiều người quen biết, khinh dễ các Bồ-tát khác khéo tu thiện, thường khen đức mình, hủy chê lỗi người, thật không có các hành trạng tướng Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển mà bảo thật có, khởi các phiền não khen mình chê người, nói: Các người không có danh tánh Bồ-tát, duy ta độc có danh tánh Bồ-tát. Bởi tăng thượng mạn khinh dễ hủy chê chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát.

Bấy giờ, ác ma bèn khởi nghĩ này: Nay Bồ-tát đây khiến cõi nước cung điện ta chẳng trống, tăng thêm địa ngục, bàng sanh, quỷ giới. Khi ấy, ác ma trợ thần lực cho kia khiến càng tăng thêm oai thế biện tài, do đây được đông người tin thọ lời Bồ-tát. Nhân đây khuyên phát đồng ác kiến kia. Đồng ác kiến rồi, học tà theo kia. Theo học tà rồi, phiền não nổi mạnh. Vì tâm điên đảo nên phát khởi ra các

nghiệp nơi thân ngữ ý đều năng cảm được khổ quả suy tổn chẳng thể ưa muốn. Bởi nhân duyên đây tăng trưởng địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, làm cho cung điện cõi nước ma đầy rẫy. Do đấy ác ma vui mừng nhảy nhót, ra làm các việc tùy ý tự tại. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm bị ác ma làm rối loạn.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng ý mình có danh tánh hư dối, khinh chê các Bồ-tát khác khéo tu thiện, đối các công đức lìa tăng thượng mạn, thường chẳng khen mình, cũng chẳng hủy người, năng khéo giác biết các việc ác ma. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát cùng kẻ cầu Thanh văn, Độc giác thừa khinh hủy đấu tranh phỉ báng lẫn nhau. Bấy giờ, ác ma thấy việc đây rồi bèn khởi nghĩ này: Nay Bồ-tát đây xa lìa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, gần kẻ địa ngục, bàng sanh, quỷ giới. Sở dĩ vì sao? Vì khinh hủy đấu tranh phỉ báng lẫn nhau chẳng phải đạo Bồ-đề, chỉ là đường tới hiểm ác địa ngục, bàng sanh, quỷ giới. Khởi nghĩ ấy rồi vui mừng nhảy nhót, khiến Bồ-tát này oai thế càng thịnh, khiến vô lượng người tăng trưởng ác nghiệp. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành

Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm bèn bị ác ma làm rối loạn.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát cùng kẻ cầu Thanh văn, Độc giác thừa chẳng khinh hủy đấu tranh phỉ báng lẫn nhau, phương tiện hóa đạo khiến tới Đại thừa, hoặc khiến siêng tu thiện pháp nơi thừa mình. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát cùng các thiện nam tử cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề khinh hủy đấu tranh phỉ báng lẫn nhau. Bấy giờ, ác ma thấy việc này rồi, bèn khởi nghĩ này: Hai Bồ-tát đây đều xa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đều gần địa ngục, bàng sanh, quỷ giới. Sở dĩ vì sao? Vì khinh hủy đấu tranh phỉ báng lẫn nhau chẳng phải đạo Bồ-tát, chỉ là đường tới hiểm ác địa ngục, bàng sanh, quỷ giới. Khi đó ác ma khởi nghĩ đây rồi, vui mừng nhảy nhót, tặng oai thế cho kia, khiến hai bạn đảng này đấu tranh chẳng dứt. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm bèn bị ác ma làm rối loạn.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát cùng các thiện nam tử cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chẳng khinh hủy đấu tranh phỉ báng lẫn nhau, dạy bảo cho nhau tu các pháp lành mau tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-

đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng bị ác ma làm rối loạn.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chưa được ký chẳng quay lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đôi các Bồ-tát Ma-ha-tát đã được ký chẳng quay lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề khởi tâm tổn hại đấu tranh khinh dễ mắng nhục phỉ báng. Bồ-tát Ma-ha-tát này tùy khởi bấy nhiêu tâm niệm chẳng nhiều ích, trả lại bấy nhiêu kiếp từng tu thắng hạnh, trải bấy nhiêu thời xa lìa bạn lành, chịu lại bấy nhiêu sanh tử trói buộc. Nếu chẳng nói bỏ tâm Đại Bồ-đề, trở lại bấy nhiêu kiếp mặc đội áo mũ siêng tu thắng hạnh không lúc gián đoạn, vậy sau mới trả lại công đức đã bị lui.

Bấy giờ, Khánh Hỷ bèn thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này sở khởi ác tâm, tội khổ sanh tử, vì cần trôi lăn qua bấy nhiêu thời, hay ở thời gian giữa cũng được ra khỏi? Bồ-tát Ma-ha-tát này đã lui thắng hạnh, vì cần tinh siêng qua bấy nhiêu kiếp mặc đội áo mũ tu các thắng hạnh không lúc gián đoạn, vậy sau mới trả lại công đức đã bị lui, hay ở thời gian giữa có nghĩa trả lại gốc?

Phật bảo: Khánh Hỷ! Ta vì Bồ-tát, Độc giác, Thanh văn nói pháp có khởi tội hoàn trả lại điều thiện.

Khánh Hỷ phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chưa được ký chưởng quay lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đối các Bồ-tát Ma-ha-tát đã được ký chưởng quay lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề khởi tâm tổn hại đấu tranh khinh dễ mắng nhục phỉ báng, sau không hổ thẹn, ôm ác chưởng xả, chưởng năng đúng pháp phơi bày hối lỗi. Ta nói loại kia ở thời gian giữa không có nghĩa khởi tội trả lại điều thiện, cần qua bấy nhiêu kiếp trôi lăn sanh tử, xa lìa bạn lành, bị các khổ ràng buộc. Nếu chưởng nói bỏ tâm Đại Bồ-đề, cần qua bấy nhiêu kiếp mặc đội áo mũ siêng tu thắng hạnh không lúc gián đoạn, vậy sau mới bỏ lại công đức đã bị lui.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chưa được ký chưởng quay lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đối các Bồ-tát Ma-ha-tát đã được ký chưởng quay lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khởi tâm tổn hại đấu tranh khinh dễ mắng nhục phỉ báng. Về sau sanh hổ thẹn, tâm chưởng buộc ác, liền năng đúng pháp phơi bày hối lỗi, khởi nghĩ như vậy: “Ta nay đã được thân người khó được, ai cho lại khởi tội lỗi như thế mất thiện lợi lớn. Ta nên nhiều ích tất cả hữu tình, ai cho đối trong phản làm suy tổn. Ta nên cung kính tất cả hữu tình như tứ thờ chủ, ai cho đối trong phản làm kiêu mạn hủy nhục khinh lẩn. Ta nên nhịn chịu tất cả hữu tình đánh đập quở mắng, ai cho đối kia phản

đem thân ngữ bạo ác trả thù. Ta nên hòa giải tất cả hữu tình khiến kính mến nhau, ai cho lại khởi lời lẽ nghịch ác cùng kia chống cãi. Ta nên nhịn chịu tất cả hữu tình thời dài dậm đạp in như đường sá, cũng như rường cầu, ai cho đôi kia phản thêm lần nhục. Ta cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vì vớt hữu tình khổ lớn sanh tử, khiến được Niết-bàn an vui rốt ráo, ai cho lại muốn đem khổ gia thêm. Ta nên từ nay tận đời vị lai như cam như ngọng, như điếc như mù, đối các hữu tình không chỗ phân biệt. Giả sử chém cắt đầu, chân tay, cánh tay, móc mắt, cắt tai, xẻo mũi, cắt lưỡi, cưa xẻ cả thân phần chi thể, đối hữu tình kia quyết chẳng khởi ác tâm. Nếu ta khởi ác thời là lui hoại đã phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, chướng ngại sở cầu Nhất thiết trí trí, chẳng năng được lợi ích an vui hữu tình”.

Khánh Hỷ phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này, ta nói ở thời gian giữa cũng có nghĩa khởi tội trả lại điều thiện, chẳng cần phải qua bấy nhiêu kiếp số trôi lăn sanh tử. Ác ma đối kia chẳng làm rối loạn được, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Khánh Hỷ! Các Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng nên cùng kẻ cầu Thanh văn, Độc giác thừa giao thiệp. Nếu cùng giao thiệp chẳng nên ở chung. Nếu phải ở chung chẳng nên cùng kia luận nghĩa quyết chọn. Sở dĩ vì sao? Nếu cùng loại kia luận

nghĩa quyết chọn hoặc sẽ phát khởi tâm giận dữ thấy, hoặc lại khiến sanh nói lời thô ác. Nhưng các Bồ-tát đối loại hữu tình chẳng nên phát khởi tâm giận dữ thấy, cũng chẳng nên sanh nói lời thô ác. Giả sử phải bị chém cắt đầu chân thân phần cũng chẳng nên khởi giận dữ lời ác. Sở dĩ vì sao? Vì các Bồ-tát Ma-ha-tát nên khởi nghĩ này: Ta cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề vì vớt hữu tình các khổ sanh tử, khiến được lợi ích an vui rốt ráo, ai cho đối kia lại làm việc ác?

Khánh Hỷ phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối loại hữu tình khởi tâm giận dữ, phát lời thô ác, bèn ngại Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng hoại vô biên pháp hạnh Bồ-tát. Vậy nên, chúng Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đối các hữu tình chẳng nên giận dữ, cũng chẳng nên khởi nói lời thô ác.

Bấy giờ, Khánh Hỷ bèn thưa Phật rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát cùng Bồ-tát Ma-ha-tát ở chung bằng cách nào?

Phật bảo: Khánh Hỷ! Các Bồ-tát Ma-ha-tát ở chung Bồ-tát Ma-ha-tát cùng xem nhau nên như Thế Tôn. Sở dĩ vì sao? Các Bồ-tát Ma-ha-tát cùng Bồ-tát Ma-ha-tát lần lượt xem nhau nên khởi nghĩ này: “Kia là chơn thiện tri thức làm bạn cùng ta,

đồng cưỡi một thuyền. Chúng ta cùng kia khi học, chỗ học và pháp được học, hoặc do đây học đều không có khác. Như kia nên học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, ta cũng nên học. Như kia nên học nội không cho đến vô tánh tự tánh không, ta cũng nên học. Như kia nên học chơn như cho đến bất tư nghì giới, ta cũng nên học. Như kia nên học khổ tập diệt đạo thánh đế, ta cũng nên học. Như kia nên học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, ta cũng nên học. Như kia nên học bốn tĩh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, ta cũng nên học. Như kia nên học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, ta cũng nên học. Như kia nên học tám giải thoát cho đến mười biến xứ, ta cũng nên học. Như kia nên học trí Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa, ta cũng nên học. Như kia nên học Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa, ta cũng nên học. Như kia nên học đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn, ta cũng nên học. Như kia nên học năm nhãn, sáu thần thông, ta cũng nên học. Như kia nên học Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, ta cũng nên học. Như kia nên học đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, ta cũng nên học. Như kia nên học nhân ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo, ta cũng nên học. Như kia nên học pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả, ta cũng nên học. Như kia nên thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, ta cũng nên học. Như kia

nên học nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, ta cũng nên học”.

Lại khởi nghĩ này: Các Bồ-tát kia vì ta thuyết đạo Đại Bồ-đề tức bạn lành ta, cũng thầy dẫn ta. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát kia trụ tác ý tạp, là tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, ta sẽ đối trong chẳng đồng kia học. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát kia là tác ý tạp, chẳng là tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, ta phải đối trong thường đồng kia học.

Khánh Hỷ phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng học như thế, thời tư lương Bồ-đề mau được viên mãn. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế, cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát gọi học bình đẳng.

HỘI THỨ BA

Phẩm KHI HỌC Thứ 24

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Sao là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát, các Bồ-tát Ma-ha-tát đối trong học nên gọi học bình đẳng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nội không cho đến vô tánh tự tánh không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Các Bồ-tát Ma-ha-tát học với trong nên gọi học bình đẳng. Do học bình đẳng mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Sắc uẩn cho đến thức uẩn không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nhãn xứ cho đến ý xứ không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Sắc xứ cho đến pháp xứ không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nhãn giới cho đến ý giới không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Sắc giới cho đến pháp giới không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nhãn thức giới cho đến ý thức giới không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nhãn xúc cho đến ý xúc không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho

đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Địa giới cho đến thức giới không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nhân duyên cho đến tăng thượng duyên không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Vô minh cho đến lão tử không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nội không cho đến vô tánh tự tánh không không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Chơn như cho đến bất tư nghì giới không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Khổ tập diệt đạo thánh đế không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Tám giải thoát cho đến mười biến xứ không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Năm nhãn, sáu

thần thông không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Như Lai mười lục cho đến mười tám pháp Phật bất cộng không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề không là tánh bình đẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát học với trong nên gọi học bình đẳng. Do học bình đẳng mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì sắc tận nên học, cho đến vì chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tận nên học, là học Nhất thiết trí trí chăng? Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì sắc lìa nên học, cho đến vì chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề lìa nên học, là học Nhất thiết trí trí

chăng? Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì sắc diệt nên học, cho đến vì chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề diệt nên học, là học Nhất thiết trí trí chăng? Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì sắc chẳng sanh nên học, cho đến vì chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chẳng sanh nên học, là học Nhất thiết trí trí chăng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Như người đã hỏi. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát vì sắc cho đến chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tận vậy, lìa vậy, diệt vậy, chẳng sanh vậy nên học là học Nhất thiết trí trí chăng ấy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Chơn như sắc cho đến chơn như chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tận lìa diệt đoạn chăng?

Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối các chơn như năng học được như thế là học Nhất thiết trí trí.

Thiện Hiện phải biết: Chơn như không tận, không lìa, không diệt, không đoạn, chẳng thể tác chúng. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng học được như thế là học Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế là học Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Là học nội không cho đến vô tánh tự tánh

không. Là học chơn như cho đến bất tư nghì giới. Là học khổ tập diệt đạo thánh đế.

Là học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Là học bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Là học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Là học tám giải thoát cho đến mười biến xứ. Là học trí Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa. Là học Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa. Là học đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Là học năm nhãn, sáu thần thông.

Là học Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Là học đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Là học nhân ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo. Là học pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Là học nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Là học tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Là học chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi năng học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề như thế, tức là vì học Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đến tất cả học bờ kia rất ráo. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế, tất cả thiên ma và các ngoại đạo đều chẳng năng phục dẹp được. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế mau đến bậc Bồ-

tát bất thối chuyển. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đi từ chỗ đi Tổ Phụ Như Lai. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đối năng hộ pháp tùy chuyển không trái ngược, năng làm pháp lìa tối điều đáng làm. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế giỏi năng thành thực tất cả hữu tình, khéo năng nghiêm tịnh cõi nước tự Phật. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế gọi là khéo học đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả và vô lượng vô biên Phật pháp khác. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế là học ba phen quay xe Vô thượng pháp mười hai hành tướng, là học an để trăm ngàn trăm ức muôn ức chúng nơi cõi Vô dư y Bát-niết-bàn khiến vào Niết-bàn. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế là học chẳng dứt giống tánh Như Lai, là học mở cửa cam lồ chư Phật, là học an lập vô lượng vô số vô biên hữu tình trụ pháp Tam thừa, là học thị hiện tất cả hữu tình cõi chơn vô vi tịch diệt rốt ráo, đây là tu học Nhất thiết trí trí. Kẻ học như thế hữu tình hèn kém chẳng thể học được. Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn khéo cứu giúp tất cả hữu tình đại khổ sanh tử nên học như thế.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế quyết định chẳng đọa địa ngục, bàng sanh, cõi Diêm ma vương. Quyết định chẳng sanh trong chỗ biên địa chẳng biết tin Tam bảo. Quyết

định chẳng sanh nhà nghề hàng thịt, nhà gánh thầy chết, và các thứ nhà nghèo cùng hạ tiện hết luật nghi. Trọn chẳng bị mù điếc câm ngọng, cùi tạp cụt chân, căn chi tàn khuyết, lưng khòm, lẳng trí, ung thư, lác hủi, bệnh trĩ, ghẻ dữ, chẳng cao chẳng lùn, cũng chẳng đen sì, và không các thứ bệnh ghẻ uế ác.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đời đời thường được quyền thuộc viên mãn, hình mạo đẹp đẽ, lời nói uy nghiêm, nhiều người kính mến. Sanh ở chỗ nào lìa hại sanh mạng cho đến tà kiến, trọn chẳng thu nhận tà pháp hư dối. Chẳng dùng tà pháp mà tự sanh sống, cũng chẳng thu nhận hữu tình phá giới ác kiến báng pháp lấy làm thân hữu.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế quyết chẳng sanh ở chỗ trời Trường thọ đắm vui ít huệ. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên thế lực phương tiện khéo léo. Do thế lực khéo léo phương tiện đây nên tuy năng vào tinh lự vô lượng và định vô sắc mà chẳng theo thế lực kia thọ sanh. Vì được Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu nhiếp thọ nên thành tựu phương tiện khéo léo như thế. Ở trong các định tuy thường năng được vào ra tự tại mà chẳng theo thế lực các định kia sanh trời Trường thọ phỉ bỏ tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế, đối tất cả pháp đều được thanh tịnh. Do thanh tịnh nên chẳng rơi các bậc Thanh văn, Độc giác.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Nếu tất cả pháp bản tánh thanh tịnh, làm sao chúng Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đối tất cả pháp lại được thanh tịnh?

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Các pháp bản lai tự tánh thanh tịnh, Bồ-tát Ma-ha-tát này đối trong tất cả pháp bản tánh thanh tịnh, tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo như thật thông suốt, tâm chẳng chìm đắm cũng chẳng trệ ngại, xa lìa tất cả phiền não nhiễm trước, nên nói Bồ-tát khi học như thế đối tất cả pháp lại được thanh tịnh.

Lại nữa, Thiện Hiện! Mặc dù tất cả pháp bản tánh thanh tịnh mà các dị sanh chẳng biết thấy giác. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì muốn khiến kia biết thấy giác, nên tu hành Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nói rộng cho đến tu hành nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế, đối Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả và mười

tám pháp Phật bất cộng thấy đều được viên mãn thanh tịnh rất ráo.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đối các hữu tình tâm hành sai khác đều năng thông suốt được đến mức rất cùng cực, phương tiện khéo léo khiến các hữu tình biết tất cả pháp bản tánh thanh tịnh, chứng được Niết-bàn thanh tịnh rất ráo.

Thiện Hiện phải biết: Ví như đại địa ít chỗ sanh ra vàng bạc các thứ ngọc quý, nhiều chỗ sanh ra cát đá ngói sỏi. Các loại hữu tình cũng lại như thế, phần ít năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, phần nhiều học pháp Thanh văn, bậc Độc giác.

Thiện Hiện phải biết: Ví như đạo người, phần ít năng tu nghiệp vua Chuyển luân, phần nhiều thọ hành nghiệp Tiểu quốc vương. Các loại hữu tình cũng lại như thế, phần ít năng tu đạo Nhất thiết trí trí, phần nhiều thọ hành đạo Thanh văn, Độc giác.

Thiện Hiện phải biết: Chúng các Bồ-tát cầu tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề ít được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mà nhiều rơi Thanh văn, hoặc bậc Độc giác.

Thiện Hiện phải biết: Các thiện nam tử trụ Bồ-tát thừa, nếu chẳng xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo, định năng được vào tới

bậc Bất thối chuyển. Nếu có xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo, định đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề sẽ có quay lui. Vậy nên, chúng Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được bậc Bồ-tát bất thối chuyển, muốn vào số Bồ-tát bất thối chuyển, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo như thế, trọn chẳng phát khởi tâm đồng hành xan tham phá giới giận dữ lười biếng tán động ác huệ, cũng chẳng phát khởi tâm đồng hành tham dục giận dữ ngu si kiêu mạn, cũng chẳng phát khởi tâm đồng hành buông lung sai lầm và các tội lỗi khác, cũng chẳng phát khởi tâm chấp trước đồng hành sắc uẩn cho đến thức uẩn. Nói rộng cho đến cũng chẳng phát khởi tâm chấp trước đồng hành cho đến chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo, chẳng thấy có pháp này khá được ấy, vì vô sở đắc nên chẳng khởi tâm chấp trước đồng hành các pháp sắc thấy vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo như thế, năng nhiếp tất cả Ba-la-mật-đa,

năng nhóm tất cả Ba-la-mật-đa, năng dẫn tất cả Ba-la-mật-đa. Sở dĩ vì sao? Vì trong Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm trùm chứa tất cả Ba-la-mật-đa vậy.

Thiện Hiện phải biết: Như bị thân kiến khắp năng nhiếp thọ sáu mươi hai kiến. Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm cũng lại như thế, trùm chứa tất cả Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện phải biết: Ví như các người bị chết đuối, mạng căn diệt nên các căn diệt theo. Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm cũng lại như thế, tất cả sở học Ba-la-mật-đa thấy đều tùy theo. Nếu không Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng không tất cả Ba-la-mật-đa. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đến bờ kia rớt ráo của tất cả Ba-la-mật-đa nên siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng siêng tu học được Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, đối các hữu tình rất thượng rất thắng. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này năng siêng tu học được pháp vô thượng vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Các loại hữu tình ở thế giới Tam thiên đại thiên đây đã là nhiều chẳng? Thiện Hiện thưa rằng: Các loại hữu tình trong châu Thiệm bộ hãy nhiều vô số, hướng

nào các loại hữu tình thế giới Tam thiên đại thiên đầu chẳng là nhiều!

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Thiện Hiện phải biết: Giả sử các loại hữu tình thế giới Tam thiên đại thiên chẳng trước chẳng sau đều được thân người. Được thân người rồi chẳng trước chẳng sau đều phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Tu hành mãn rồi chẳng trước chẳng sau đều được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Có Bồ-tát Ma-ha-tát hết một đời sống năng đem các thứ đồ vui thượng diệu, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác này. Nơi ý hiểu sao? Bồ-tát Ma-ha-tát đây do nhân duyên này được phước nhiều chẳng? Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Nhiều lắm.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu các thiện nam tử Bồ-tát thừa năng đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, thường muốn lắng nghe thọ trì đọc tụng, thông lanh rọt ráo, suy nghĩ đúng lý, y giáo tu hành, biên chép lưu khắp, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước vô lượng vô số. Sở dĩ vì sao? Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đủ đại nghĩa dụng, năng khiến chúng Bồ-tát Ma-ha-tát mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn ở trên đầu tất cả hữu

tình, muốn khắp nhiều ích tất cả hữu tình. Kẻ không cứu hộ vì làm cứu hộ, kẻ không nương về vì làm nương về, kẻ không vào tới vì làm vào tới, kẻ không trông mắt vì làm trông mắt, kẻ không ánh sáng vì làm ánh sáng, kẻ mất đường chính chỉ cho đường chính, kẻ chưa Niết-bàn khiến được Niết-bàn, thời phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế.

Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, muốn đi cảnh giới chư Phật đã đi, muốn dạo chơi chỗ Phật đã dạo chơi, muốn làm rống Như Lai Đại sư tử, muốn đánh trống pháp Vô thượng chư Phật, muốn động chuông pháp Vô thượng chư Phật, muốn thổi ốc pháp Vô thượng chư Phật, muốn thăng tòa pháp Vô thượng chư Phật, muốn diễn nghĩa pháp Vô thượng chư Phật, muốn dứt lưới nghi tất cả hữu tình, muốn vào cõi pháp cam lồ chư Phật, muốn hưởng pháp vui nhiệm màu chư Phật, muốn chứng công đức viên tịnh Như Lai, thời phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế không có tất cả công đức căn lành nào mà chẳng năng được. Sở dĩ vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu

thăm là làm chỗ nương cho tất cả giống công đức căn lành vậy.

Bấy giờ, Thiện Hiện liền thưa Phật rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thăm như thế, đâu cũng năng được công đức căn lành Thanh văn, Độc giác?

Phật bảo: Thiện Hiện! Công đức căn lành Thanh văn Độc giác, chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát đây cũng đều năng được. Nhưng đối trong ấy không trụ không mắc. Dem thẳng trí kiến chính quan sát rồi, vượt khỏi Thanh văn và bậc Độc giác tới vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh. Nên chúng Bồ-tát Ma-ha-tát này không có tất cả công đức căn lành nào mà chẳng năng được.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế thời là gần kề Nhất thiết trí trí, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế là làm chơn thật phước điền cho tất cả thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thủy, vượt trên phước điền xuất thế gian, Sa-môn, Phạm chí, Thanh văn, Độc giác, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế, tùy sanh chỗ nào chẳng bỏ Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thăm như thế, chẳng lìa Bát-nhã Ba-

la-mật-đa sâu thẳm như thế, thường hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, phải biết đối Nhất thiết trí trí đã được chẳng quay lui, đối tất cả Pháp năng chính giác biết, xa lìa Thanh văn bậc Độc giác thấy, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, khởi nghĩ như vậy: “Đây là Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đây là thời tu, đây là xứ tu, ta năng tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây. Ta do Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, nói bỏ pháp đáng bỏ như thế, quyết định sẽ được chứng Nhất thiết trí trí”. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng phải hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cũng đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng hiểu rõ được gì. Sở dĩ vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng khởi nghĩ này: Ta là Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đây là thời tu, đây là xứ tu, đây là kẻ tu, đây là pháp bị Bát-nhã Ba-la-mật-đa xa lìa, đây là pháp được Bát-nhã Ba-la-mật-đa soi tỏ, đây là Bát-nhã Ba-la-mật-đa sở chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu biết như vậy là hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, khởi nghĩ như vậy: Đây chẳng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đây chẳng thời tu, đây chẳng xứ tu, đây chẳng kẻ tu, chẳng do Bát-nhã Ba-la-mật-đa xa lìa tất cả pháp nên bỏ lìa, chẳng do Bát-nhã Ba-la-mật-đa định năng chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Vì tất cả pháp đều trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, nói rộng cho đến bất tư nghì giới. Trong đây tất cả đều không sai khác. Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế là hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa mau năng chứng được Nhất thiết trí trí.

--- o0o ---